

## Huvudman

Mariestads kommun  
un@mariestad.se

## Ärendet

Tillsyn av grundskolan Prismaskolan F-6 i Mariestads kommun

---

## Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

## Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys inlett en tillsyn av Prismaskolan i Mariestads kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Prismaskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaro, extra studietid, förebyggande arbete för trygghet och studiero samt elevinflytande.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, skolsköterska, socialpedagog och rektor samt lektionsobservationer den 21 och 22 februari 2024. Därefter har en digital intervju hållits med specialpedagog den 28 februari 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat Prismaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, Mariestads kommuns frånvarotrappa, vidaredelegation från rektor avseende Prismaskolan, åtgärdsprogram samt rektorsbeslut avseende anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap.

8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

### Extra anpassningar och särskilt stöd

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, specialpedagog och rektor beskriver att eleverna på Prismaskolan ges extra anpassningar vid behov. Lärare och specialpedagog uppger vidare att lärarna samverkar i mentorsgruppen och med elevhälsan för att ta fram de extra anpassningarna. På fråga om vad som händer om elever trots extra anpassningar inte når kunskapsmålen svarar såväl rektor och elevhälsa som lärare att lärarna, efter kontakt med vårdnadshavare, lyfter elevärendet till elevhälsan. Specialpedagog säger att hen därtill själv följer elevernas måluppfyllelse via bland annat skolans digitala system för dokumentation.

Av inlämnad dokumentation framgår att rektor delegerat till specialpedagog att utreda elevs behov av särskilt stöd samt att fatta beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram, men att beslut om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång inte är delegerat från rektor. Detta bekräftas också av såväl specialpedagog som rektor vid intervju.

Specialpedagog uppger att hen efter anmälan startar utredning avseende elevens behov av eventuellt särskilt stöd. Rektor, socialpedagog och skolsköterska säger att deras uppfattning är att utredning startas relativt snart efter att en elev har lyfts till elevhälsan. Lärare säger emellertid att ärenden i vissa fall har stannat upp. Även representanter från elevhälsan säger att det i vissa ärenden kan ta tid innan beslut om åtgärder tas.

Specialpedagog säger att det i nuläget finns sju elever som har anmälts för utredning avseende särskilt stöd gällande vilka utredning inte har slutförts. Specialpedagog säger att dessa elever anmälde för behov av eventuellt särskilt stöd i mitten av höstterminen 2023. Specialpedagog säger vidare att hen räknar med att dessa utredningar kan slutföras efter påsk.

I de åtgärdsprogram som granskats anges elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det finns även uppgift om uppföljning och utvärdering samt om att eleven och elevens vårdnadshavare har deltagit. Granskade åtgärdsprogram är vidare försedda med överklagandehänvisning. Granskade beslut om anpassad studiegång och undervisning i särskild undervisningsgrupp har fattats av rektor. Rektor uppger att det inte finns elever på skolan som har stöd i form av enskild undervisning eller i form av distansundervisning.

På fråga om eleverna i praktiken ges det särskilda stöd som har beslutats om i åtgärdsprogram svarar lärare, elevhälsa och rektor att stöd som ska ges av speciallärare periodvis har uteblivit på grund av personalfrånvaro. Rektor säger att det kan röra sig om cirka fem elever som enligt åtgärdsprogram ska få stöd av speciallärare som inte fått detta stöd fullt ut. Lärare beskriver att de i stället försöker ge dessa elever stöd genom att själva eller med hjälp av resurspersoner genomföra den åtgärd som specialläraren skulle ha utfört. Specialpedagog säger att hens bild är att man, genom resurspersoner och andra vuxna, har kunnat ge eleverna det stöd de ska få. Specialpedagog säger att stödåtgärden i något enstaka fall inte har kunnat genomföras.

### Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärden ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektor får inte överlåta sin

beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygs-kriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår hur arbetet med extra anpassningar, anmälan och utredning avseende särskilt stöd samt processen för beslut om särskilt stöd fungerar på Prismaskolan. Det har enligt Skolinspektionens bedömning inte framkommit annat än att det som redogjorts för följer författningarnas krav inom dessa områden. Inte heller innebär det som framkommit om att åtgärder i åtgärdsprogram i vissa fall genomförts på annat sätt än vad som angivits i åtgärdsprogrammen, eller att det finns utredningar om särskilt stöd som vid tiden för tillsynsbesöket ännu inte är färdigställda, att huvudmannens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd kan anses vara bristfälligt i förhållande till gällande regelverk.

Skolinspektionen bedömer därmed att det sammantaget inte framkommit att huvudmannens arbete strider mot författningarnas krav. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Frånvaro

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av uppgifter från rektor och lärare framgår att elevernas närvaro kontrolleras varje dag samt att vårdnadshavare informeras samma dag om en elev är frånvarande. Lärare uppger att de kontaktar vårdnadshavare på telefon inom femton minuter om en elev är frånvarande utan att ha frånvaroanmälts.

Lärare säger vidare att de, när det gäller anmäld frånvaro, som utgångspunkt kontaktar vårdnadshavare för att utreda orsaken till frånvaron när en elev varit frånvarande två dagar. Såväl lärare och representanter från elevhälsan samt rektor uppger att lärare kontinuerligt följer upp elevernas sammanlagda frånvaro samt rapporterar till elevhälsa och skolledning om det finns en oro kring en elevs frånvaro. Såväl elevhälsa som rektor beskriver att de utreder längre eller upprepade frånvaro samt att åtgärder vidtas för att minska elevens frånvaro. Elevhälsa, lärare

och rektor uppger att utredning av frånvaro genomförs i samråd med de aktuella eleverna och deras vårdnadshavare.

Av inskickad dokumentation framgår att skolans rutin för frånvaroutredning inkluderar anmälan till huvudman. Lärare, elevhälsa och rektor uppger samstämmt att skolan arbetar utifrån gällande rutin och ärendegång.

### **Rättslig reglering**

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § första och fjärde stycket skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller utredning och hantering av frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### **Extra studietid**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Elever, lärare och rektor beskriver att extra studietid, vilket på skolan kallas läxhjälp, sedan tidigare erbjuds elever på mellanstadiet under eftermiddagstid med 40 minuter per vecka. Elever, lärare och rektor uppger vidare samstämmt att ytterligare extra studietid om 30 minuter före skolstart därutöver nu erbjuds eleverna fyra dagar per vecka. Lärare uppger att studietiden kommer att schemaläggas på annat sätt från och med nästa termin men att den även framöver kommer att omfatta minst två timmar per vecka.

### **Rättslig reglering**

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska

anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 § (10 kap. 5 a § skollagen).

### Skolinspektionens bedömning

Den extra studietiden på Prismaskolan har nyligen utökats. Mot den bakgrunden framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Förebyggande arbete för trygghet och studiero samt elevinflytande

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektor, elevhälsa och lärare beskriver att ett förebyggande arbete för trygghet och studiero genomförs på skolan. Skolan har bland annat genomfört ett fokusarbete kring studiero under föregående läsår. Skolpersonal beskriver vidare att ett värdegrundsbearbete bedrivs på skolan och att man nyligen genomfört ett projekt kring raster och rastaktiviteter i syfte att förbättra elevernas trygghet. Av uppgifter från rektor, elevhälsa, lärare och elever framgår att elevernas trygghet och studiero följs upp, bland annat genom observationer, enkäter och samtal, samt att skolan vidtar åtgärder med utgångspunkt i vad som framkommer genom dessa.

Av intervjuer framgår att det hålls elevråd och klassråd på skolan. Ordningsregler finns på skolan, vilka enligt uppgifter från lärare diskuteras i elevråd och klassråd. Elever säger visserligen i intervju att de inte har varit med och tagit fram eller följt upp skolans ordningsregler, men uppger samtidigt att de har pratat om reglerna i klassen. Lärare säger emellertid att eleverna är delaktiga i att ta fram ordningsreglerna.

Det finns en plan mot diskriminering och kränkande behandling för Prismaskolan vilken innehåller en redogörelse för åtgärder som har genomförts och planerar att genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling. I rektors beskrivning av hur planen tas fram anges att enkäter och trygghetsvandring ligger till grund för planen samt att planen diskuteras i elevrådet och senare lyfts i klasserna.

#### Rättslig reglering

Vid varje skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för barnen, eleverna och vårdnadshavarna (4 kap. 13 § skollagen).

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa

att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § första och andra stycket skollagen).

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna (5 kap. 5 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever (6 kap. 8 § skollagen). Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Mariestads kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller förebyggande arbete för trygghet och studiero eller elevinflytande. Elever på Prismaskolan säger visserligen att de inte medverkat i att ta fram eller följa upp skolans ordningsregler, men såvitt kommit fram diskuteras ordningsreglerna i både klasserna och elevrådet. Mot den bakgrunden bedömer Skolinspektionen att det inte framkommit någon brist i förhållande till skollagens krav. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av beslutsfattaren Ingrid Hesselén Brunius.

Utredaren Tove Andersson har varit föredragande i ärendet.